

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

39. Regnum Trauancoris ad Christum adducit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

contenderint, agro, domibus, bonis, furori hostium permissis. Solos tamen fuga tutata est, quos suæ cimbarum familiaribus scopulis, paruisque insulis, & vadis, inter Comorinum & Zeilam Insulam occultarunt, accessu ad illa inuio, præterquam & mari admodum tranquillo, & ambiguum sinuum maximè peritis. In has se latebras miserum cum suis vxoribus, & paruis liberis abdebant, sed nudi, & omnium egeni, nec herbarum pilus, nec aquæ stilla, nec ab solis infani vrentibus radiis vllum tegmen, fame, siti, æstu, multi quotidie interibant. Quorum breui strage ad vsque Xauerium perlatâ, dolore incredibile, virum Dei affecit, mox ergo admonet inhibendo exitio conatus, & operam: in quam occiduum illicò properat, Lusitanorum beneficentiam miseris interpellaturus; tantumque ex iis subsidiorum cogit, vt cimbas viginti omni commeatuum genere oneraret, quibus ipsemet pergit ad inuestigandas profugorum latebras, certam sibi mortem in dies operientium. Iis tandem repertis, diuersissimæ vtriusque lachrymæ diuersos affectus secutæ; illorum quidem gratulantium sibi vitam hoc subsidio seruari; illius verò dolore perciti, calamitosi suorum casibus: partitur in eos quæ secum vexerat, solatur suâ illâ, plusquam maternâ pietate, lugeat cum aliis vxorum; filiorum cum aliis; patrimonij pauperis cum omnibus iacturam: denique prostratos, & abiectos ac semianimes iubet durare patienter, & meliora confidere. Scribit præterea ad Pantagatinos, & consules oræ superioris quam non pertigerat Bagadarum furor, his suis fratribus omni solatio defectis, non nihil impenderent liberalitatis, dat etiam literas ad Mansillam, quibus mandabat subsidium, qualecumque id foret ex eorum manibus colligi, verum ea lege si vltro daretur; si spontè conferri ad stipem, non exigi, non importuniùs exprimi videretur; & ab tenuibus paucillum quod possent; ab ditioribus hoc solum quod vellent. Tantum viro sancto inerat cautionis, ne molles adhuc in fide animos re vllâ offenderet, & putarent sibi nomen Christiani pretio emendum.

39
Regnum
Trauancoris
ad Christum
adducit.

39 Hoc officio charitatis erga suos in Christo filios perfunctus, aliò mentem, laborisque conuertit, ac rapiebatur quidem animo ad interiora continentis, vbi mortales infinitos nullâ dum veri luce perfusos, alta legis diuinæ ignoratio tenebat: sed desiderio abstinit vel inuitus, quòd vbi deessent Lusitanorum arma quæ neophytos ab idololatriis, & Mauris tuerentur, aut magnam ab iis patiebantur stragem, aut adigebantur, eiurato Christo illam redimere. Quare maritima occidua scētatus Lusitano milite firmata, pedes Trauancorem petiit, quæ plaga Comorinensi ex capite leucas triginta protenditur, & inhabitatur ferè à piscatoribus magno numero vicorum. Illic habita prius per Lusitanorum gratiosos, ab rege Vnichetreuiro facultate, Euangelij promulgandi, quem stylam in Piscaria expertus fuerat sibi ex sententiâ cedere; eundem, sed fructu haud paulò locupletiori iteravit, nam (quòd ipsemet refert) fuit cum vno aliquo in pago, decem millia ethnicorum, sacro fonte, mensis vnus

vnus spatium suam manu lustraret. Quin & interdum vno die vicum totum, incolis frequentem, inter quae spectaculo fruebatur longè gratissimo, & iucundissimo, cum in Christianorum adlecti numerum, mox in fana, & aras daemonum certatim procurrerent, idola euerterent, raptarent, ludibrio & ignominiae, in contemptum Brachmanum, & daemonis obicerent. Quoad caetera audiendus, semestris itinerum, & sudorum Xauerio comes, Patre Ioanne Vazio Doctore Conimbricensi natus, eorum quae tunc cernebat ipsemet, postquam redisset in Europam narrator, nudis scilicet pedibus, Xauerium semper incedere consueisse, veste breui, attrita, & vili; telam instar pilei nigrae petasatum, ad retundendos solis coquentes radios. Magni Patris vocatum cognomine, Regem praeconio publico, omnibus edixisse, fratri suo Magno Patri, perinde ut sibi parentibus, essentque Christiani quicumque vellent. Dedit illi praeterea pecuniam grandem, sed eum nihil eius sibi fecisse residuum, totam in regendis, pascendisque pauperibus effudisse: sacras aedes quinque supra quadraginta secus mare ab eo constructas: Barbarorum linguam quam nunquam didicerat expeditissime locutum: hominum quinque aut sex millia in planitiem eduxisse, ad eos summam ex arbore conciones habuisse quod nullus concursus auditorum sat locus caperet: facris etiam sub aperto caelo operari assuetum, altari tamen sic velis nauium inumbrato ut vndeque prospectum populo nequaquam adirent, campusque ingens pro templo esset. In omni denique viuendi, agendique ratione, adeo fuisse mirabilem, ut nec ipse referendo par esset, nec inter quos degebat, indigenae. Mihi plus nimio sit, quod alij testantur, non minoris ab eo quem producebam nunc, fidei, Regnum Trauancoris, vniuersum, subeunte in illud Xauerio idolorum cultui mancipatum; exeunte Xauerio paucis post mensibus fuisse Christo integre assertum. His quantam in rabiem efferaretur daemon, tam securam, & antiquam populorum tyrannide, a vili homulo tam breui excussus, nimium prodidit atrox bellum quod in eum mouit.

40 Armatis qui eum confingerent barbaris, quorum etsi fuere magnam partem vulnera sine ictu, haud tamen omnia: sagittam enim corpore excepit, ut cuius, ad salutem mortalium tantoperè vita intererat; ardens eius vittus profusione aliquam sanguinis sedaretur, & desiderium quo semper flagrarat obeundi per cruciamenta quauis martyrij, leniretur utcumque acerbitate illius vulneris.

40
Sagittam X-
uicium vul-
neratur.

41. Verum ictus est haud paulo acerbius, filiorum periculo, quam proprio vulnere. Badagis post cladem orae Piscariae, anno proximo illatam, nouas daemones furias subdidit, indignantibus regnum Trauancoris in Christi iura concessisse. Ad arma igitur conuolare, inimicitias, & bellum contra illud iurare; quodque rem sibi futuram cernerent non iam ut antea cum piscatoribus Parauis, delectum habere, conflare exercitum, & Duce Naico Madurensi, incessu littora occupare, in quibus definit cornu Comorinum. Huius apparatus, & agminis, perlati Trauancorem

41
Exercitum
hostium so-
lus fugat.